

ARKEOLOGISK UTREDNING 2025

Jonas Carlsson

SPÅR FRÅN BRONSÅLDER INOM VALLDA-BACKA 1:6

Halland, Vallda socken, Kungsbacka kommun, Vallda-Backa 1:6

KULTURMILJÖ HALLAND RAPPORT 2025:42

KULTURMILJÖ
HALLAND

EN DEL AV HALLANDS KULTURHISTORISKA MUSEUM

Stiftelsen Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2025

Arkeologisk utredning 2025

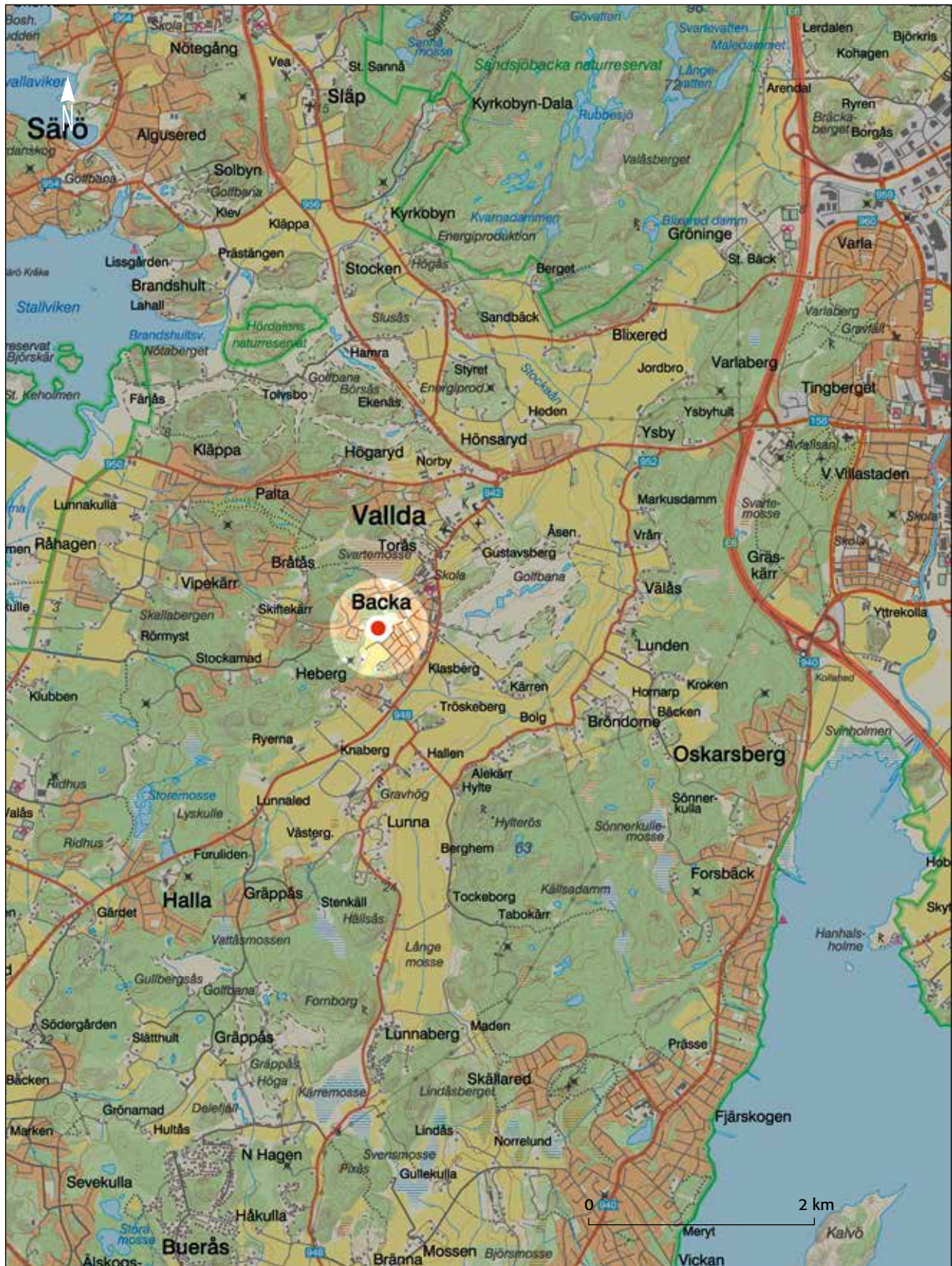
Bild framsida: Vy över utredningsområdets norra delar, ett sökschakt håller på att grävas. Foto: Jonas Carlsson, mot söder.

(Fotonr. 2025-038-2).

Ärende nr ms2006/02316.

Innehåll

Sammanfattning	5
Bakgrund	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Syfte och metod	9
Resultat	9
Analys - ¹⁴ C-datering	11
Tolkningsförslag	11
Åtgärdsförslag	15
Referenser	15
Tekniska och administrativa uppgifter	15
Bilagor	17
Bilaga 1 Fotolista	
Bilaga 2 Schaktlista	
Bilaga 3 C ¹⁴ -datering, Karl Håkansson, Ångström Laboratoriet, Uppsala	

Figur 1. Utredningens läge markerat på Lantmäteriets karta. Skala 1:50 000. (CC).

SAMMANFATTNING

Inför att Björkö Bygg AB planerar byggnation inom fastighet Vallda-Backa 1:6, utförde arkeologer från Kulturmiljö Halland en arkeologisk utredning enligt länsstyrelsens beslut 431-5440-2024. Arbetet utfördes genom sökschaktning och rutgrävning. Totalt grävdes 27 sökschakt varpå ett fåtal arkeologiska objekt i form av en härd och några gropar påträffades, därtill observerades fynd i form av bearbetad flinta. Träkol från härden ¹⁴C-daterades till yngre bronsålder. Sammantaget efter utförd utredning tolkas anläggningar och fynd utgöra lämningarna efter en mindre boplats daterad till yngre bronsålder. Området med anläggningar och fynd har registrerats som boplats L2025:2841. Kulturmiljö Halland förordar vidare arkeologiska insatser av den nyregistrerade fornlämningen innan exploatering kan ta vid inom denna.

BAKGRUND

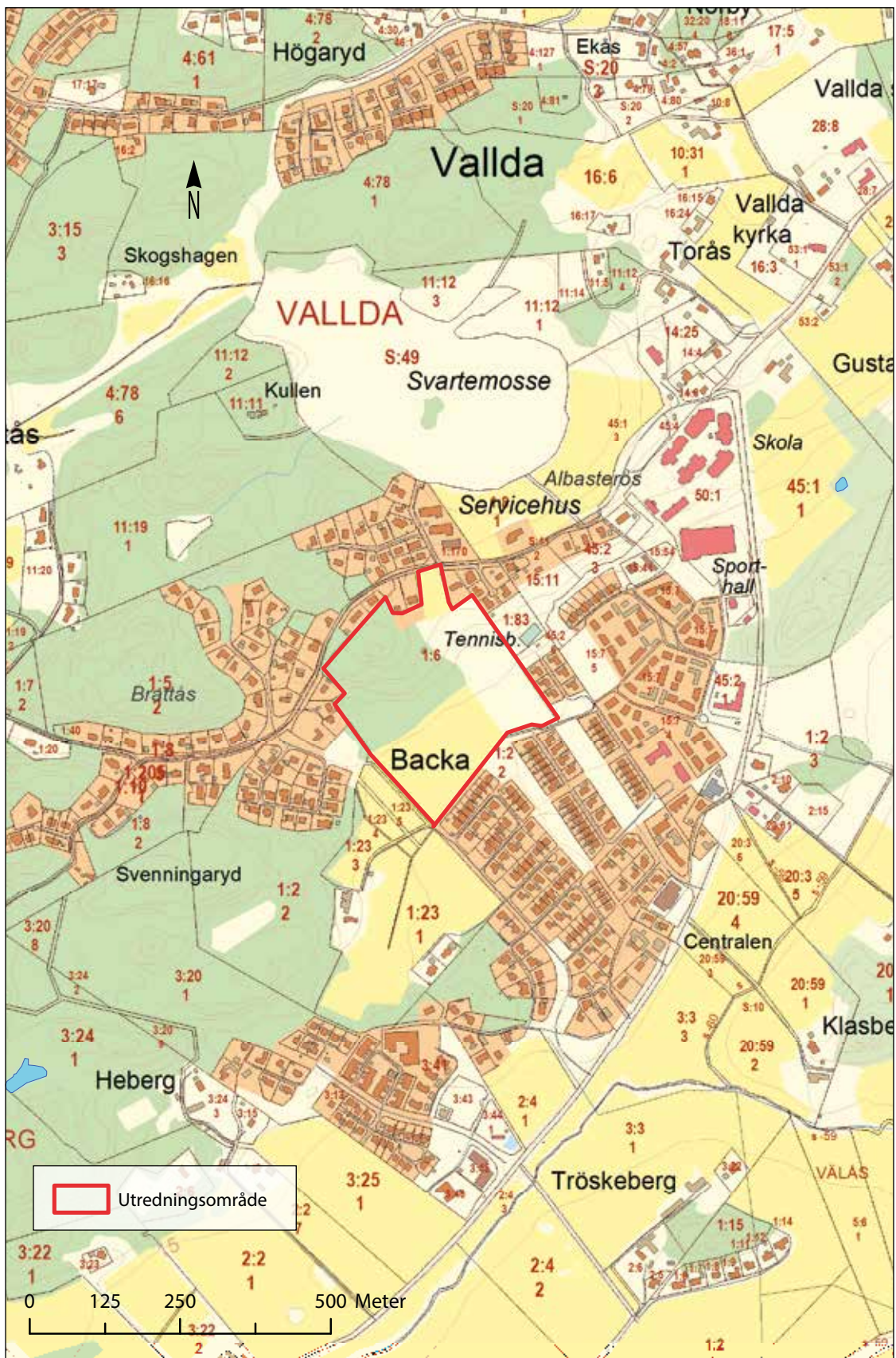
Inför att Björkö Bygg AB ämnar bebygga fastighet Vallda-Backa 1:6 utförde arkeologer från Kulturmiljö Halland en arkeologisk utredning på uppdrag av länsstyrelsen enligt beslut 431-5440-2024. Utredningsområdet innefattar en möjlig fornlämning i form av fyndplats L1996:4182, men också flertalet fördelaktiga boplatsslågen vilket vidare motiverade arkeologisk utredning. Arbetet utfördes under goda väderleksförhållanden i slutet av maj 2025.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

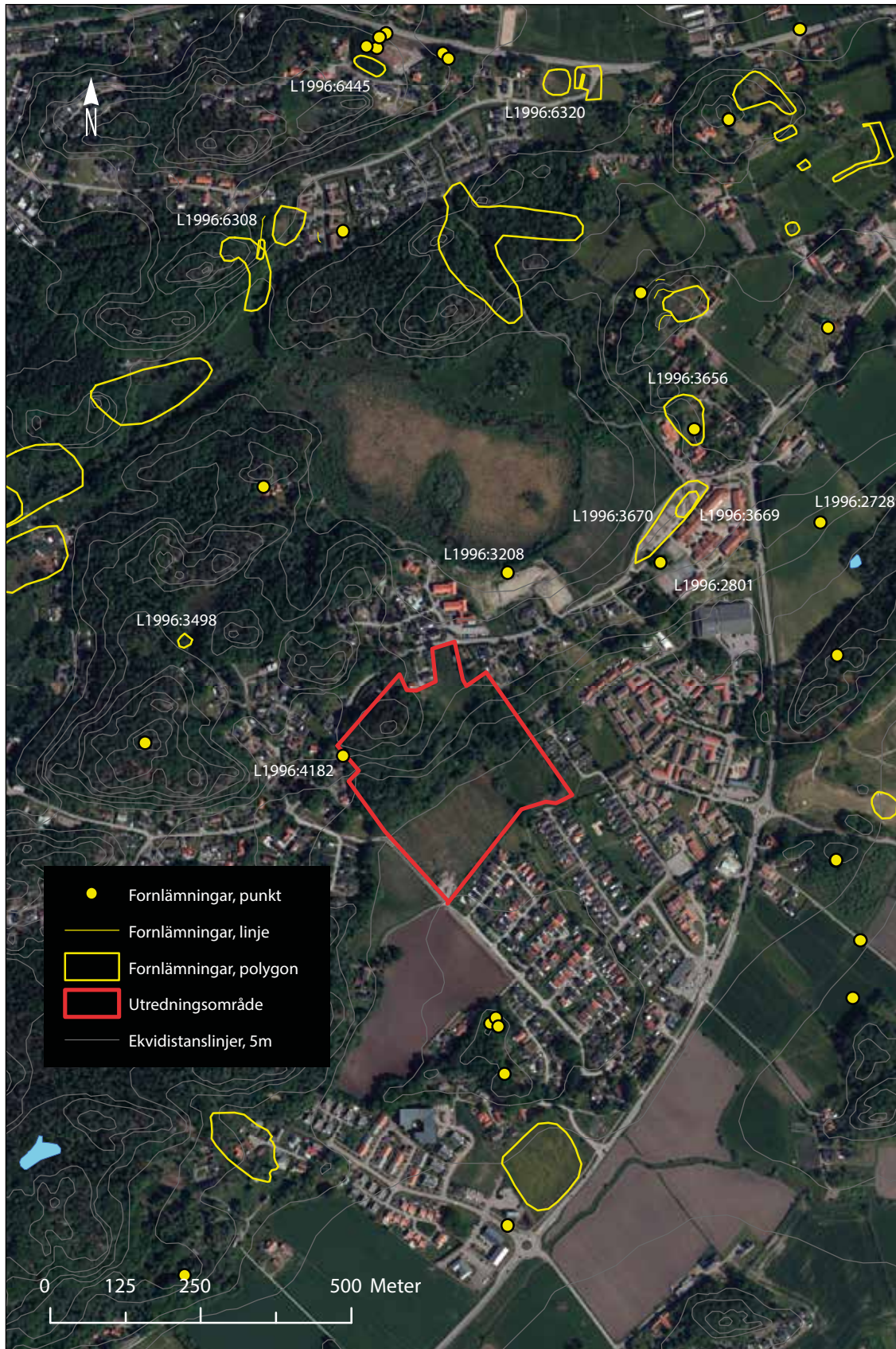
Arbetsområdet utgjordes av ett cirka 84 000 kvadratmeter stort område beläget mellan 18 och 50 meter över havet. Ytans nordöstra delar utgörs av ett platåläge cirka 40 meter över havet, i dess nordvästra reser sig ett smärre skogsklätt berg. Till söder övergår plattån och berget till en delvis skogsklädd sluttning, som på vissa ställen innefattar naturliga terrasslägen samt

berg i dagen, och på andra ställen fanns terrasseringar som en följd efter recenta byggnadsgrunder eller jordbruksstrukturer. En sträcka inom den trädbevuxna sluttningen hade röjts från träd vari schakt kunde förläggas, utöver detta medförde sluttningen i kombination med växtligheten och forna byggnadslämningar begränsade möjligheter för sökschaktning med grävmaskin. Som komplement till den svåra framkomligheten grävdes kvartsmeterrutor i goda terränglägen. Fortsatt till söder skiftar terrängen till låglänt leråker. En ledning skar genom områdets södra halva, därtill kunde en ledning observeras i två schakt (OS265 och OS313), denna var ej utsatt och möjligtvis ur drift.

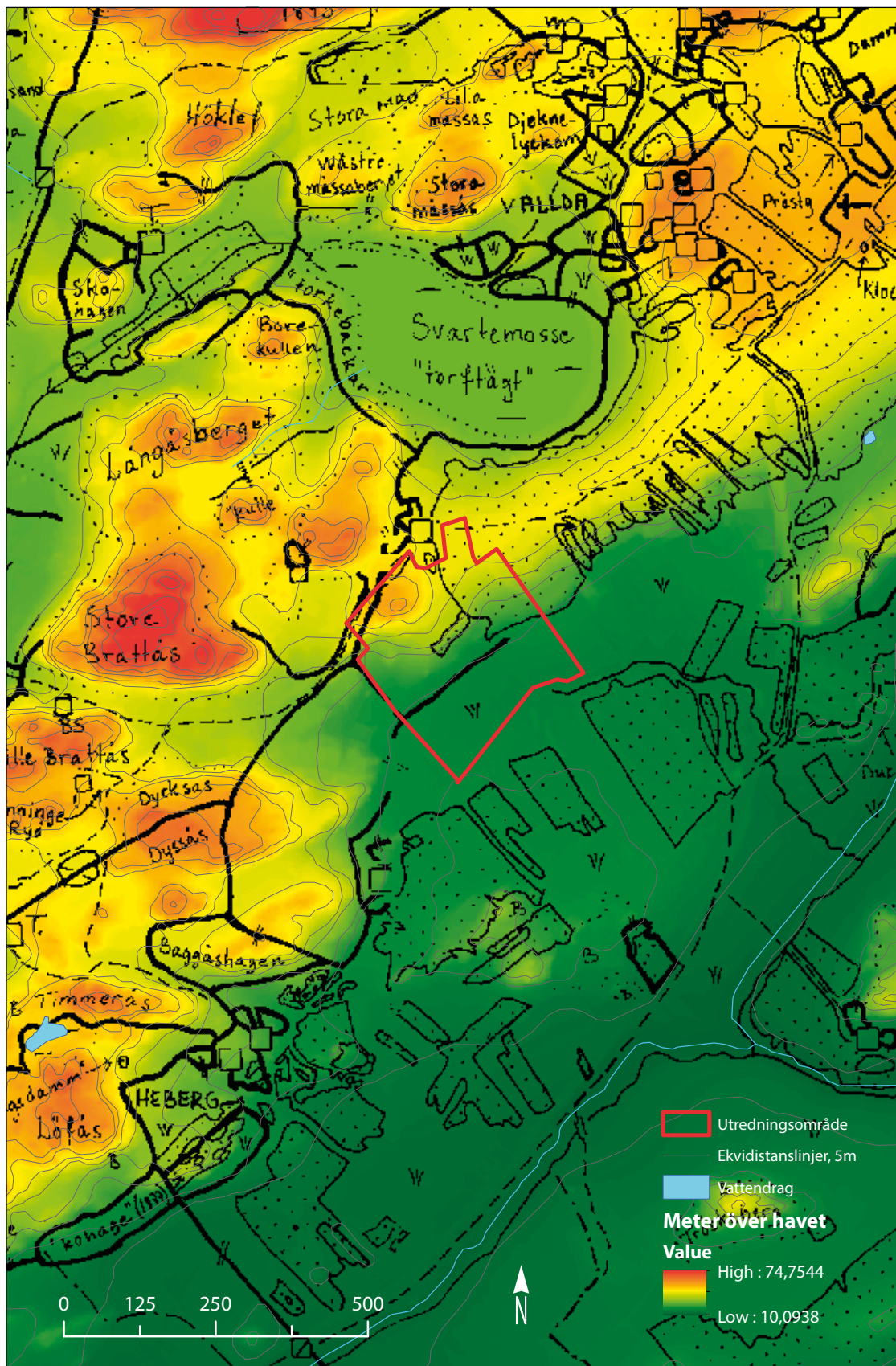
Ovan beskrivna terräng kan ses som ett typiskt utsnitt av norra Hallands kustremsas topografi. Dito är ett resultat av de strandlinjeförändringar som skett sedan senaste istid, där högre belägna partier utgörs av bland annat morän eller sand-grus som sedimenterats under glacial tid (cirka 9500 f.Kr och tidigare), medan lägre delar har täckts av lera och silt främst under postglaciala

Figur 2. Utredningsområdet markerat med fastighetskartan som bakgrund. Skala 1:10 000

Figur 3. Fornlämningar i utredningsområdets närhet. Fornlämningar som ovan diskuterats är märkta med lämningssnummer. Ortofoto som bakgrund. Skala 1:10 000.

Figur 4. Historiskt kartöverlägg med utredningsområdet markerat. Höjdkarta som bakgrund. Skala 1:10 000.

cial tid (cirka 9500 f.Kr och senare). Strandlinjeförändringarna innebär också att stora delar av utredningsytan låg under vatten under delar av förhistorien (Påsse 1996), enstaka toppar ingick i ett skärgårdslandskap cirka 11 000 f.Kr, varefter strandlinjen gradvis sjönk undan och kring 5000 f.Kr bör även ytans lägsta delar varit fria från vatten. Detta förlopp dikterar naturligtvis utredningsområdets antropogena bruksningsmöjligheter.

I närområdet finns en stor mängd kända fornlämningar, merparten av dessa utgörs av boplatser och fyndplatser. Kännedomen av många av dessa är ett resultat av de så kallade Göteborgsinventeringarna som bedrevs av Göteborgs stadsmuseum under 1910–1920-talen. Inventeringarna resulterade i att oerhörda mängder fornlämningar i Göteborgsområdet med omnejd blev kända. Metodiken bestod i fältinventering där fynd summariskt beskrevs och ofta förenades med topografiska utsnitt som agerade som fornlämningens avgränsning (Wigforss 2005). Kring utredningsområdet finns flera fyndplatser med dateringar till stenålder, bland annat L1996:4182, med fynd av en flintspets, L1996:3208, där flertalet flintskärar påträffades och L1996:3498 där en mängd avslag hittades. Bland fyndplatserna sticker L1996:2728 ut, där en gjutform i täljsten, för holkyxa, framkom. I senare tid har en stor mängd arkeologiska undersökningar bedrivits i omnejden till följd av intensiv exploatering som medfört att fler fornlämningar uppdagats och undersökts. Bland dessa kan en större utredning inför gång-cykelbana längs väg 942 mellan Vallda centrum och bostadsområdet Halla sydväst nämnas, där en boplat påträffades (Fors 2001), dito längs väg 950 där en boplat med neolitisk flinta påträffades (Svedberg & Olsson 2005). Inom en kilometer norr om utredningsområdet har boplatsoområde L1996:6308 med åtta byggnaderslämningar daterade till äldre järnålder undersökts (Nordin 2008), L1996:6320 med gravar från förhistorisk tid samt en medeltida husgrund (Rosén & Thorsberg 2008), och gravfältet L1996:6445 där 10-talet stensättningar uppdagades i samband med förundersökning (Ängeby 2007). Inom cirka 500 meter nordöst om nu utrett område har också ett par fornlämningar undersökts. I anslutning till hög L1996:2801 påträffades smideslämningar från historisk tid (Ryberg 1995), vidare har L1996:3669 och L1996:3670 undersökts, där boplatlämningar med dateringar till yngre bronsålder och äldre järnålder påträffades i samband med ombyggnad kring Toråsskolan (Strömberg 2001), och inom L1996:3656

framkom lämningar från äldre järnålder med bland annat vävtyngder och keramik (Gerdin 1994). Enligt historiskt kartmaterial har närområdet under historisk tid främst nyttjas som åker och utmark, med torp och dylik bebyggelse centrerat kring dagens Vallda (se figur 4).

SYFTE OCH METOD

Uppdragets syfte var att utröna förekomsten av under mark okända fornlämningar och att ta reda på om dessa eventuella fornlämningar skulle kunna komma att beröras av det planerade arbetsföretaget. Resultatet skulle ge länsstyrelsen underlag för fortsatt tillståndsprövning samt underlag inför eventuella fortsatta arkeologiska åtgärder.

Schaktningsarbetet genomfördes med en bandgående grävmaskin med 1,5 meter bred planeringskopa. Sökschakten förlades fördelat inom utredningsområdet, med hänsyn till topografi, växtlighet, befintliga ledningar och dylikt. Schaktens botten och dumpmassor metalldetekterades av Kulturmiljö Hallands personal. Vid förekomst av enstaka fynd inom särskilda topografiska avsnitt breddades schakten och relevant nivå undersöktes med mindre handredskap i syfte att utröna förekomsten av fyndkoncentrationer. Med tanke på områdets svåra topografi grävdes kvartsmeterrutor inom fördelaktiga lägen där grävmaskin ej kunde komma åt, i detta fall ansågs plåt/terrasser i skyddade lägen utgöra fördelaktiga boplatslägen. Fynd återdeponerades i schakt. Osäkra anläggningar undersöktes med handredskap till 10-50%. Schakt och anläggningar mättes in med NRTK-GPS, geodata efterbehandlades i programvarorna Intrasis 3.2 och ArcGIS 10.8. Ett urval av schakt och anläggningar fotograferades. Efter samråd med länsstyrelsen skickades ett prov från en härd för 14C-datering i syfte att säkerställa att anläggningen härrörde tiden innan 1850 e.Kr.

RESULTAT

Totalt öppnades 27 schakt till en sammanlagd längd av 499 löpmeter, detta motsvarar cirka 750 kvadratmeter schaktad yta. Fem kvartsmeterrutor handgrävdes som komplement där maskinstödd grävning ej var möjligt. Inom utredningsytan mätte matjordsdjupet mellan 0,2–0,8 meter. Inom plåtån i norr mätte matjorden cirka 0,3 meter, och i leråkern i söder cirka 0,2 meter. Inom den sluttande ytan varierade djupet

mellan 0,3–0,8 meter, där de större djupen var resultatet av antingen recent utfyllnad eller erosion från högre belägna partier. Undergrunden hade varierande karaktär. I norr utgjordes den av sandig morän för att i slänten bitvis bli mer grusig. Inom leråkern i söder utgjordes undergrunden av senglacial lera.

Inom utredningens sökschakt påträffades åtta anläggningar, dessa utgjordes av sex gropar, ett stolphål och

en härd. Anläggningarna framkom i schakt belägna inom det nordöstra platäläget och i ett marginellt planare parti inom den sluttande ytan. Därtill framkom bearbetad flinta inom flera sökschakt och kvartsmeterrutor. Flintorna utgjordes huvudsakligen av intetsägande avslag. Dock att omnämna är schakt OS249 där en svallad och patinerad övrig kärna hittades, vilket talar för närvaro under äldre stenålder. Inom schakt OS265 påträffades 10-talet avslag, ett avslag

Figur 5. Grävda sökschakt och meterrutor med ID inom utredningen. Ortofoto som bakgrund. Skala 1:3000.

Figur 6. Översikt vid den smärre platå inom vilket kvartsmeterrutor G386 och G389 grävdes. Foto: Jonas Carlsson, mot väst (Fotonr. 2025-038-03).

med retusch och en stickel, samt i anslutning till fynden framkom anläggningar i form av tre gropar och en härd, dito kunde ^{14}C -dateras till yngre bronsålder, cirka 900–800 f.Kr. I samma schakts botten kom även en ledning som ej var utmärkt via ledningskollen, samma ledning hittades också i OS313. Troligtvis är ledningen ur drift, men eventuella framtida insatser bör ha den i åtanke. Övriga anläggningar, tre gropar och ett stolphål, påträffades i OS200, emellertid ansågs dessa mindre sannolikt utgöra boplatslämning.

Kvartsmeterrutorna innehöll fåtalet flintavslag, men ej i mängder eller med karaktäristika som talar för platsbunden produktion. Stratigrafin i kvartsmeterrutorna förhöll sig snarlikt med närliggande sökschakt, det vill säga cirka 0,3 meter matjord följt av en grusig sand.

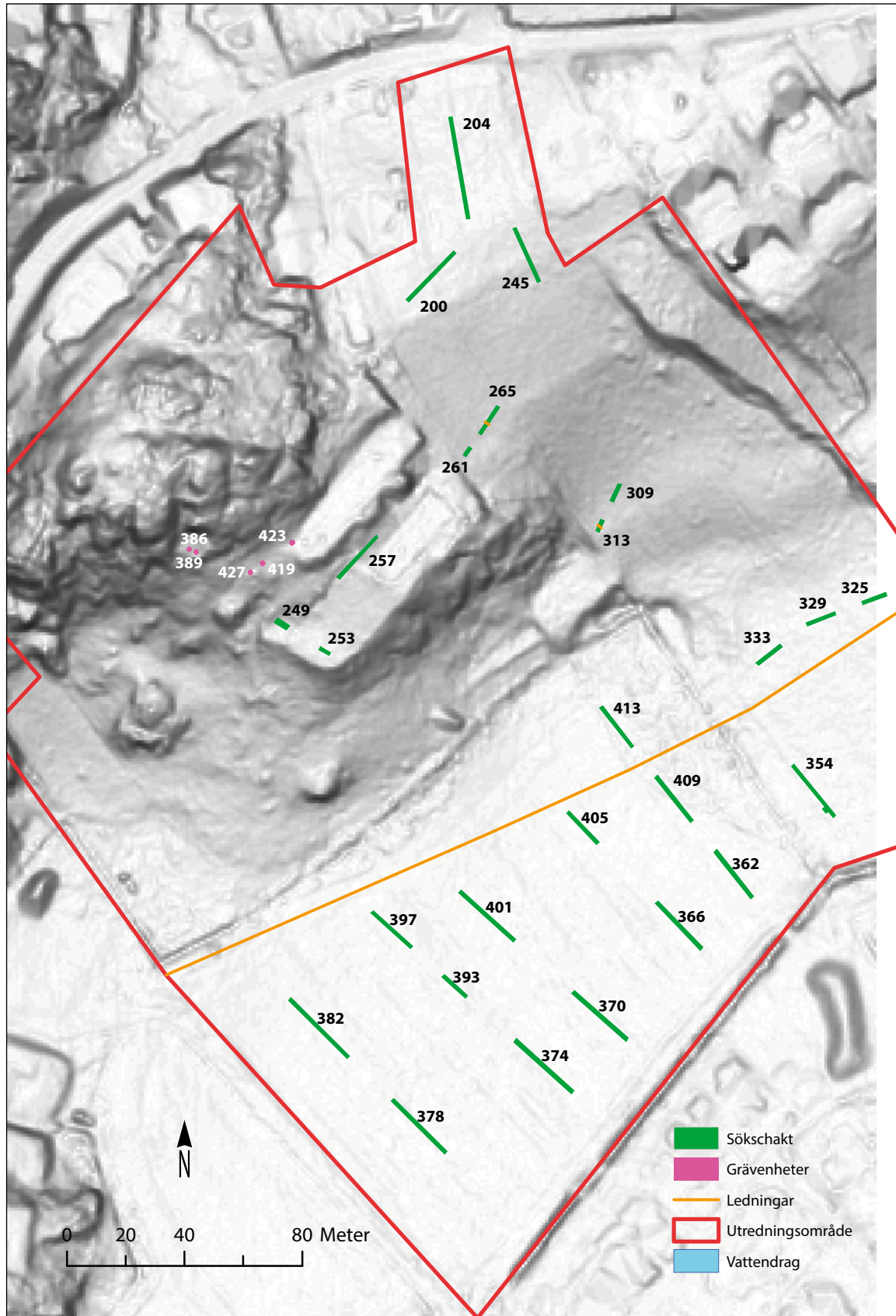
Analys - ^{14}C -datering

Träkol insamlades från härd AH269 i OS265 (se figur 8). Materialet togs från anläggningens lägre parti i syfte att undvika eventuell kontamination. Analysen

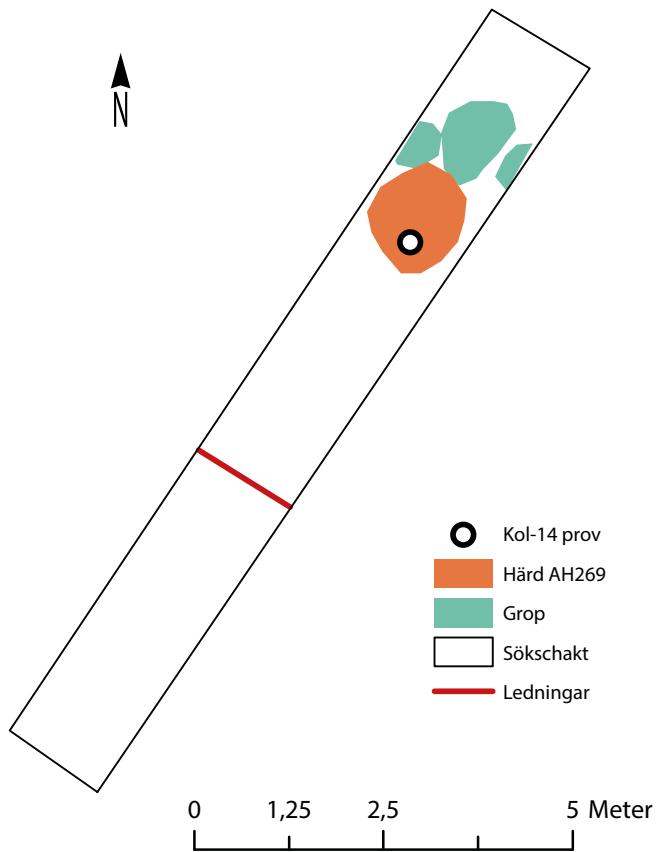
gav dateringen 898–797 kal $\sigma 2$ f.Kr, se även bilaga 3. Provet vedartsanalyserades ej, vilket innebär att dess egenålder är okänt och då medför viss diskrepans, emellertid då dateringens huvudsakliga syfte var att bekräfta att anläggningen tillkommit innan 1850 e.Kr. (det vill säga inom ramen för Kulturmiljölagen) måste nu given datering anses väl inom ramarna oavsett provets egenålder.

TOLKNINGSFÖRSLAG

Förekomsten av bearbetad flinta inom flera av sökschakten och kvadratmeterrutorna talar för mänsklig närvaro under okända delar av förhistorisk tid och i sådan ringa grad att de kan klassas som högst tillfälliga besök. Det enda solitärt påträffade flintfynd som går att vidare tolka är den svallade- och patinerade övriga kärna som påträffades i schakt OS249. Dito låg cirka 32 meter över havet, eftersom svallning- och patinering är en effekt av strandnära kontakt bör flintan ha deponerats då havet stod cirka 32 meter över dagens nivåer vilket skedde cirka 10 000 f.Kr

Figur 7. Höjddata och sluttningar inom utredningsområdet, särskilt tydligt i områdets nordvästra delar hur terrängen påverkats av recent bebyggelse och vad som är naturliga formationer. Skala 1:3000.

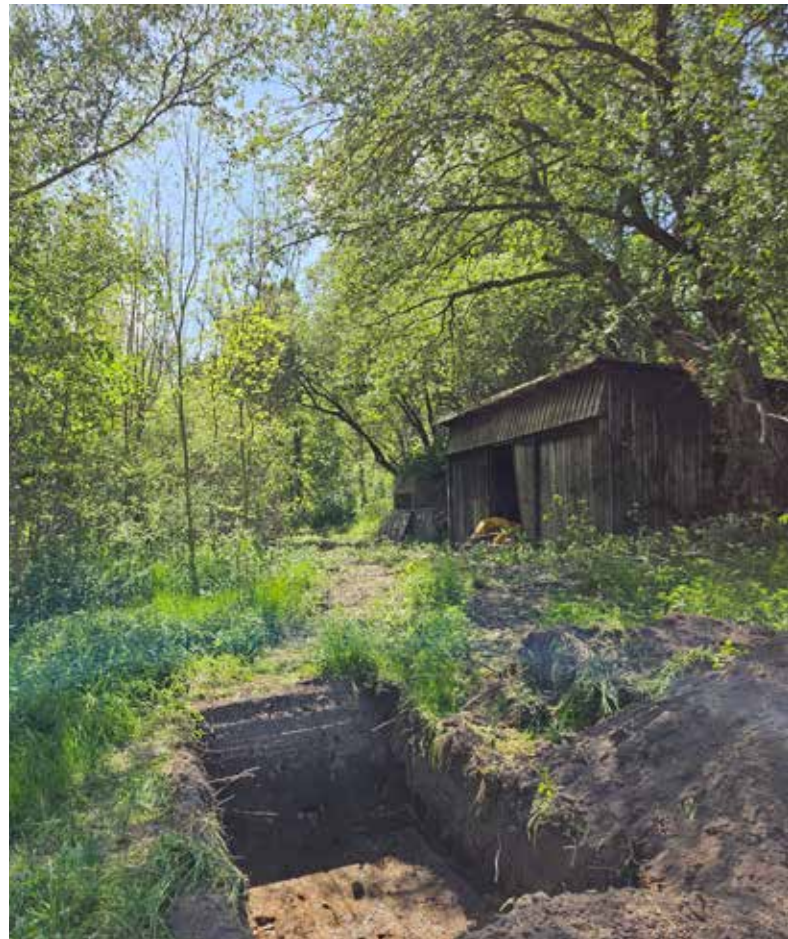
Figur 8. Anläggningar och insamlingspunkt för ^{14}C -datering i OS265. Skala 1:100.

Figur 9. Översikt av sökschakt OS265 med hård AH269 och gropar i förgrunden. Foto Jonas Carlsson, mot väst. Foto 2025-038-01

Figur 10. Sökschakt OS366 med utredningsområdets södra platta leråker i bakgrunden. Foto Jonas Carlsson, mot nordväst. 2025-038-04

Figur 11. Platåläge i slutningen, OS261 i förgrunden, röjd korridor invid övergiven byggnad därefter. Foto Jonas Carlsson, mot väst. 2025-038-05.

(Påsse 1996). Dock utan ytterligare fynd tolkas den som enstaka och tappad snarare än boplatssindikation.

Däremot kan de bearbetade flintor som påträffades i anslutning till anläggningar inom schakt OS265 ses som mer givande, särskilt med dateringen av härd AH269 till yngre bronsålder. Förvisso går det inte att

garantera att flintorna är samtida med härd, men det är sannolikt baserat på stratigrafisk samhörighet. Under dessa förutsättningar tolkas lokalen utgöra en externt belägen lokal från yngre bronsålder, vilket hade varit av intresse att vidare undersöka i syfte att få en bättre insikt i den typen av boplatssers funktion.

Figur 12. Utsträckningen av den nyregistrerade boplatss L2025:2841 som utredningen gav upphov till. Samma yta rekommenderas genomgå arkeologisk förundersökning innan exploatering kan ta vid. Ortofoto som bakgrund. Skala 1:3000.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

De schakt där enstaka anläggningar eller flintor påträffades anses utgöra allt för ringa lämningar för att rekommendera vidare arkeologiska åtgärder. Dock inom sökschakt OS265 framkom flera anläggningar och bearbetade flintor som tolkas utgöra en boplats som kan radiometriskt dateras till yngre bronsålder, dito har registrerats som fornlämning L2025:2841. Kulturmiljö Halland rekommenderar att samma område genomgår arkeologisk förundersökning innan exploatering kan ta vid.

REFERENSER

- Fors, Christina. 2001. *Gång- och cykelväg mellan Vallda och Halla. Arkeologisk utredning och förundersökning inför gång- och cykelväg vid väg 942, Halland, Vallda socken, Heberg 3:20 m.fl., Raä 134 och 149.* RAÄ UV Väst rapport 2001:22
- Gerdin, Anna-Lena. 1994. *Boplatslämningar i Vallda socken. Arkeologisk för- och slutundersökning av fornlämning 259, Vallda socken, Halland.* Arkeologiska resultat UV Väst 1994:41. Kungsbacka.
- Rosén, Christina. & Thorsberg, Kalle. 2008. *Ett medeltida hus i Vallda. Arkeologisk undersökning. Halland, Vallda socken, Vallda 4:78, RAÄ 311.* RAÄ, UV Väst, rapport 2008:12.

Ryberg, Eva. 1995. *Sen smidesverksamhet i förhistorisk miljö. Arkeologisk förundersökning av fornlämning 23, Vallda socken, Halland.* Arkeologiska resultat UV Väst Rapport 1995:11. Kungsbacka.

Strömberg, Bo. 2001. *Spår av boplatser i Vallda socken.* UV Väst Rapport 2001:2.

Svedberg, Viktor & Olsson, Louise. 2005. *Arkeologisk förundersökning och undersökning. Stenåldersboplats vid Vallda-Kläppa. Arkeologiska undersökningar för ny gång- och cykelväg längs Väg 950. Halland, Vallda socken, Vallda 21:3 m.fl., RAÄ 212.* Riksantikvarieämbetet, UV Väst Rapport 2005:10.

Påsse, Tore. 1996. *A mathematical model of the shore level displacement in Fennoscandia..* Sveriges geologiska undersökning. Göteborg.

Wigforss, Johan. 2005. En Göteborgsk arkeologihistoria (s9–34). Andersson, Stina & Ragnesten, Ulf (red.), *Fångstfolk och bönder: om forntiden i Göteborg*, Göteborgs stadsmuseum, Göteborg, 2005

Ångeby, Gisela. 2007. *Ett nyupptäckt gravfält i Vallda. Halland, Vallda socken, Vallda S:1, fornlämningarna Vallda 38, och Vallda 319-321.* Arkeologisk förundersökning. RAÄ, UV Väst, rapport 2007:24.

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslutsnummer:	431-5440-2024
Eget diarienummer:	2024-304
Uppdragsgivare:	Björkö Bygg AB
Utförandetid:	19-21 maj 2025
Personal:	Jonas Carlsson, Johanna Olsson (Arkeologer), Hans Johansson (Maskinförare)
Koordinatsystem:	Sweref 99 TM
Höjdsystem:	RH 2000
Läge:	Halland, Kungsbacka kommun, Vallda socken, Vallda-Backa 1:6. Koordinater X: 319634, Y: 6373769 (koordinater i sydvästra hörnet)
Undersökt:	750 kvadratmeter / 499 löpmeter sökschakt
Dokumentation:	Provgropar, schakt, anläggningar, lager mättes in med RTK-GPS. Digital information finns tillgänglig i Intrasiprojektet Vallda2024304U. Digitala fotografier har fotonummer 2025-038-(01-05)
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs
Datering:	Yngre bronsålder

BILAGOR**Bilaga 1** Fotolista

Foto.Nr: 2025-38-(01-05)

Landskap Halland
Socken Vallda sn
Fornlämningsnummer -
Utredningsår 2025

Fotonummer	Motiv	Mot
2025-38-1	Översikt av sökschakt OS265 med härd AH269 i förgrunden.	V
2025-38-2	Översikt inom utredningsområdets norra del	S
2025-38-3	Översikt kring kvartsmeterrutor G386 och G389	V
2025-38-4	Sökschakt OS366 i utredningsområdets södra del.	NV
2025-38-5	Platåläge i sluttningen, röjd korridor invid övergiven byggnad.	V

Bilaga 2 Schaktlista

Landskap Halland
 Socken Vallda sn
 Fornlämningsnummer -
 Utredningsår 2025

Schakt ID	Längd (m)	Beskrivning
200	25	0-0,3m Matjord. 0,3m + Undergrund, siltsandig morän. Förekomst av fåtal bearbetade flintor, 1 övr kärna.
204	36	0-0,4m Matjord. 0,4m + Undergrund, siltsandig morän. Förekomst av enstaka bearbetade flintor, 1 avslag.
245	22	0-0,3m Matjord. 0,3m + Undergrund, siltsandig morän. Grävd mot slänt. Fåtal mörkafläckar utgick som stenlyft.
249	5	0-0,3 Matjord. 0,3-0,4 Brun sand 0,4+ Undergrund av svallgrus. Rikligt med rötter i matjorden. OS relativt i plan terräng, omgivningen annars störd av sentida aktivitet. Bruna sanden och övre delen av svallgruset söktes av med små handredskap. 2 flintor varav en svallad och patinerad.
253	7	0-0,8 Matjord. I platåläge, stratigrafin talar dock för att denna del av platån är utfyllnad. Synkar bra med förekomst av modernt skrot etc.
257	21	0-0,25m Matjord. 0,25m + Undergrund, grusig morän. Mycket stenlyft. Delvis i äldre väg.
261	5	0-0,7m Matjord. 0,7m + Undergrund av lersiltig morän. Matjorden något mer lerig här. Fåtal större stenar, mot OS östra del ett par block varpå OS avbröts.
265	12	0-0,6m Matjord. 0,6m + Undergrund av lersiltig morän. Matjorden något mer lerig, fåtal större stenar, mitt i OS kom störning i form av mindre VA-ledning, troligtvis till den f.d. byggnaden. I matjordens lägre partier framkom 10-tal slagna flintor.
309	8	0-0,4m Matjord 0,4-0,7m Matjord m lera. 0,7m+ Undergrund av grålera m inslag av grus och sand.
313	5	0-0,4m Matjord 0,4-0,8m Matjord m lera. 0,8m+ Undergrund av grå lersilt. Fåtal flintor i matjorden m lera, avslag.
325	10	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
329	11	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
333	11	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
350	31	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
354	23	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
362	22	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
366	22	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
370	28	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
374	27	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
378	26	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
382	30	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
393	11	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
397	19	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
401	26	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
405	15	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
409	20	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.
413	18	0-0,2m Matjord 0,2m + Undergrund av senglacial lera med inslag av sten ca 0,1m stora.

Bilaga 3 C¹⁴-datering, Karl Håkansson, Ångström Laboratoriet, Uppsala

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Regemenstvägen 10
752 37 Uppsala

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Hemsida:
www.uu.se/centrum/tandemlab

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2025-06-05

Jonas Carlsson
Kulturmiljö Halland
Tollsgatan 7
302 32 HALMSTAD

Resultat av ¹⁴C datering av träkol från Vallda, Kungsbacka, Halland. (p 6848)

Förbehandling av träkol:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (10 h, under kokpunkten). Detta steg upprepas tills den lösliga delen inte längre är mörkfärgad.

Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före mätningen av ¹⁴C-innehållet i acceleratorn förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 3, till CO₂-gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	δ ¹³ C‰ V-PDB	¹⁴ C ålder BP
Ua-88111	Vallda-backa 1PK282.269	-28,3	2 676 ± 30

Med vänliga hälsningar

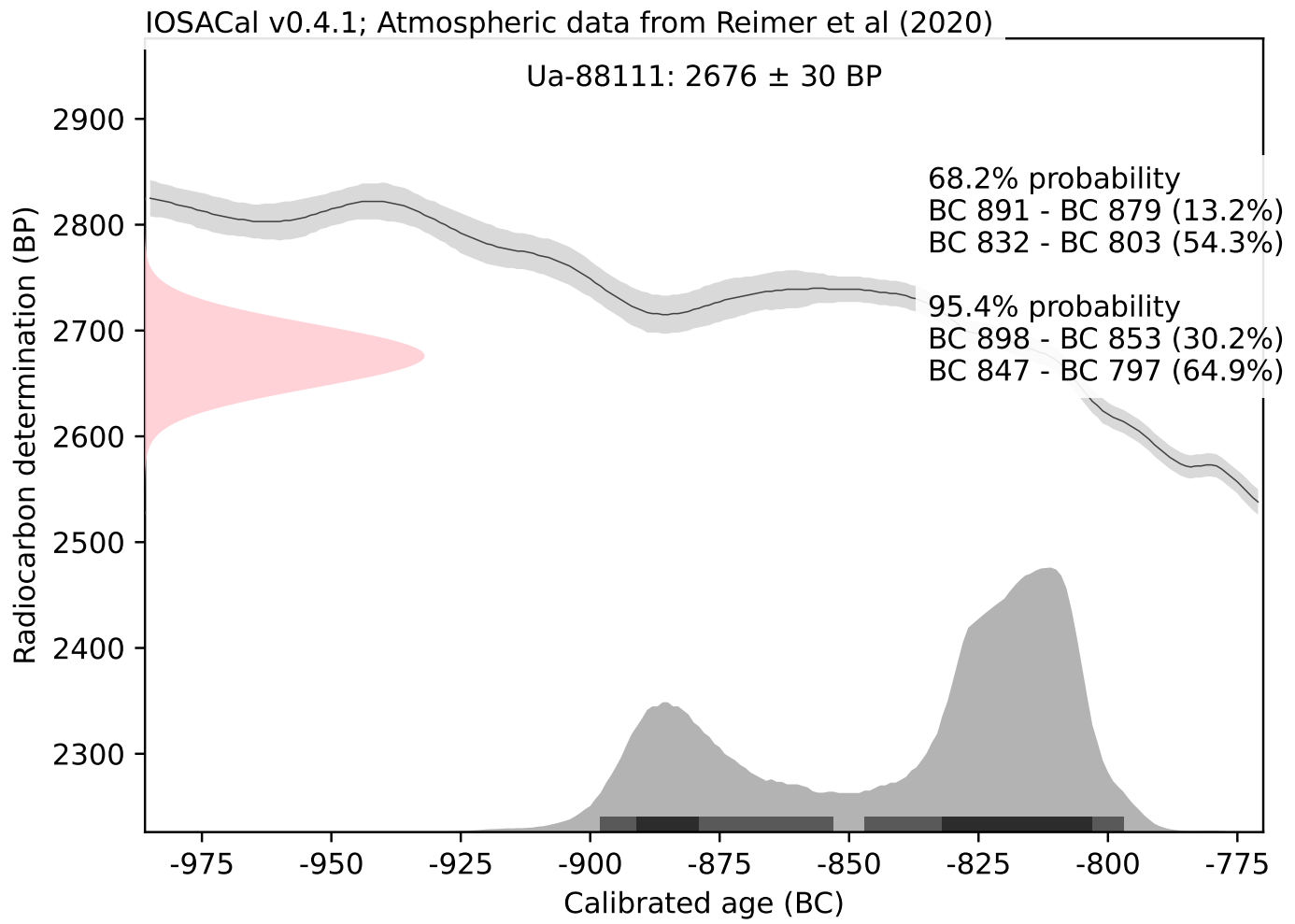
Karl

Håkansson

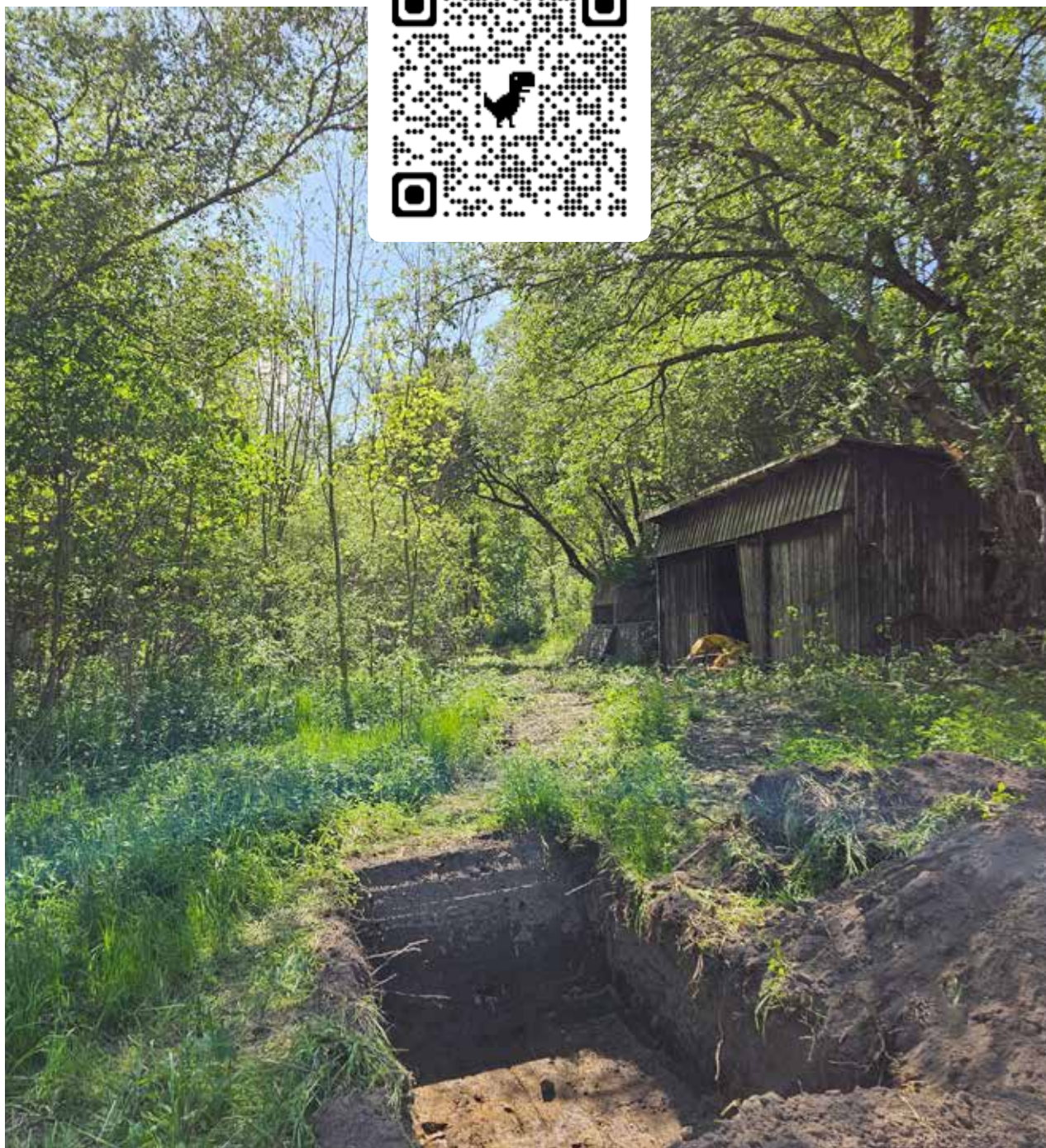
Elektroniskt undertecknad
av Karl Håkansson
Datum: 2025.06.05
12:17:51 +02'00'

Karl Håkansson/Daniel Primetzhofner

Kalibreringskurvor

Hitta våra rapporter och följ oss på våra sociala medier!

KULTURMILJÖ
HALLAND

EN DEL AV HALLANDS KULTURHISTORISKA MUSEUM